

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДІ НУ «ОМА»

Чимшир В.І.
(П.І.Б)

« 8 » вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна теорія

06-01-12

Рівень вищої освіти Перший

Галузь знань 27 Транспорт

Спеціальність 271 Річковий та морський транспорт

Спеціалізація 271.02 Управління судновими технічними системами і
комплексами

Інститут Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська
академія»

Кафедра загальнонаукових дисциплін

2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Економічна теорія**

(назва навчальної дисципліни)

розроблена відповідно до освітньої - професійної програми бакалавра
«Управління судновими технічними системи і комплексами»

(назва освітньої програми)

Розробник(и): **Ковальжи Н.Г., Ст. викладач**

(П.І.Б., посада)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **Загальнонаукових дисциплін**

(назва кафедри)

Протокол № 2__ від «_19_» ___ вересня ___ 2019_р.

Завідувач кафедрою _____ Биковець Н.П.

Секретар кафедри _____ Чумаченко М.М.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи економічних знань у майбутніх спеціалістів; виховання на основі економічних знань сучасного економічного мислення; розвиток знань і узагальненого сприйняття економічних явищ; сприяння підвищенню економічної культури, які є необхідною умовою гармонійного розвитку особи в демократичному суспільстві; формування у майбутніх фахівців знань про систему економічних відносин, нових форм і методів господарювання, вміння використовувати ці знання для визначення шляхів ефективного господарювання в галузі водного транспорту, формування свого економічного інтересу і визначення оптимальних шляхів його реалізації в умовах ринкових відносин.

Мова навчання - українська.

Статус дисципліни (обов'язкова/відбіркова) - обов'язкова.

Навчальна дисципліна забезпечує реалізацію вимог розділу ПДНВ А-VI/1-4 (функція специфікація мінімального стандарту компетентності у галузі особової безпеки та суспільних обов'язків

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Загальні компетентності:

ЗК17. Здатність аналізувати соціальні явища та процеси, в тому числі політичного і економічного характеру, світоглядні та філософські проблеми, застосовувати основні положення і методи гуманітарних, соціальних та економічних наук при вирішенні соціальних і професійних завдань.

ЗК19. Здатність використовувати основи економічних знань при оцінці ефективності результатів діяльності в різних сферах.

Програмні результати навчання:

РН5. Знання основних економічних теорій і закономірностей та методів аналізу економічних явищ і процесів.

РН6. Уміння використовувати принципи, закони і методи економіки для вирішення професійних завдань і аналізувати економічні показники діяльності підпорядкованого підрозділу.

Кількість кредитів ЄКТС - 3.

Форма підсумкового контролю – залік

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Економічна теорія» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

Знання:

- знати роль та значення економічної теорії в сучасному суспільстві з ринковими відносинами, в професійній підготовці та діяльності спеціалістів в сфері водного транспорту;
- зміст і сутність економічних законів і економічних категорій;
- сутність і механізм використання методів економічного дослідження;
- економічні основи виробництва матеріальних благ, використання ресурсів та економічного вибору;
- економічний зміст відносин власності, типи, види і форми власності;
- фундаментальні категорії та закони ринкової економіки, принципи її функціонування;
- основи аналізу і взаємодії попиту і пропозиції;
- сутність розподілу матеріальних благ у ринкових системах, принципи формування доходів населення;
- об'єктивні засади функціонування підприємств у ринковій економіці.

Уміння:

- аналізувати особливості розвитку та становлення економічних відносин між людьми у процесі господарської діяльності;
- аналізувати взаємодію економічних суб'єктів у процесі створення матеріальних благ при обмежених ресурсах;
- застосовувати діалектичні методи економічного аналізу при дослідженні елементів ринкового механізму;
- аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин, фіскальної політики та державного регулювання;
- оцінювати вплив на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки;

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)								Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
	Кількість аудиторних	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Розділ 1 Предмет та метод економічної теорії									
Тема 1. Предмет та метод економічної теорії					4	2	2		
Тема 2. Потреби та економічні інтереси					4	2	2		
Тема 3. Суспільне виробництво та його результати					4	2	2		
Тема 4. Економічні відносини власності					4	2	2		
Разом за розділом 1					16	8	8		
Розділ 2. Основи ринкової економіки									
Тема 1. Суть і форми організації суспільного виробництва					3	2	1		
Тема 2. Сутність і еволюція грошей					3	2	1		
Тема 3. Ринок, його функції, види та механізм функціонування					4	2	2		
Тема 4. Поняття ринкової інфраструктури та її елементи					4	2	2		
Тема 5. Формування доходів у ринковій економіці					3	2	1		
Тема 6. Підприємство в системі ринкових					3	2	1		

Відносин. Підприємництво									
Разом за розділом 2					20	12	8		
Всього аудиторних годин					36	20	16		
Самостійна робота(годин) З них на виконання індивідуального завдання					54				
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни					90				

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять
1	Тема 1. Предмет та метод економічної теорії	Аналітична економія : Макроекономіка і мікроекономіка : [підручник] : у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк. – К. : Знання, 2009. – 723 с.; 526 с. Конспект лекцій
2	Тема 2. Потреби та економічні інтереси	Воробьев Е. М. Экономическая теория – политическая экономия в схемах и графиках : [учеб. пособие]. – Х. : ХГИ «НУА», 1999. – 240 с.
3	Тема 3. Суспільне виробництво та його результати	Мочерний С. В. Економічна теорія: навч. посібн. / С. В. Мочерний. – 3-тє вид., доп. і перероб. – К. : Академія, 2008. – 640 с. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. В. А. Предборського. — К.: Кондор, 2002.

		Конспект лекцій
4	Тема 4. Економічні відносини власності	Чепінога В. Г. Основи економічної теорії: Навч. посіб. — К.: Юрінком-Інтер, 2003 Конспект лекцій
5	Тема 5. Суть і форми організації суспільного виробництва	Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик ; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 743 с. Конспект лекцій
6	Тема 6. Сутність і еволюція грошей	Макконелл К. Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика: в 2-х т. / К. Р. Макконелл, С. Л. Брю ; пер. с англ. – К. : Хагар- Демос, 1993. – 786 с.
7	Тема 7. Ринок, його функції, види та механізм функціонування	Борисов Е. Ф. Экономическая теория : учебник / Е. Ф. Борисов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрайт Издат, 2005. – 399 с Конспект лекцій
8	Тема 8. Поняття ринкової інфраструктури та її елементи	Білецька Л. В. Економічна теорія : політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л. В. Білецька. – К. : 2005. – 505 с Конспект лекцій
9	Тема 9. Формування доходів у ринковій економіці	Економічна теорія : навчальний посібник / О.В. Стефанишин [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. - 335 с. Конспект лекцій
10	Тема 10. Підприємство в системі ринкових відносин. Підприємництво	Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та

		доп. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 226 с. Конспект лекцій
--	--	--

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з навчальної дисципліни «**Економічна теорія**» включає:

- опрацювання тематичного матеріалу;
- підготовку до практичних занять;
- надання відповідей на тести з тем курсу;
- виконання індивідуальних завдань (доповідей);
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни.

-Перелік тем для самостійної роботи:

Тема 1. Предмет та метод економічної теорії

Тема 2. Потреби та економічні інтереси

Тема 3. Суспільне виробництво та його результати

Тема 4. Економічні відносини власності

Тема 5. Суть і форми організації суспільного виробництва

Тема 6. Сутність і еволюція грошей

Тема 7. Ринок, його функції, види та механізм функціонування

Тема 8. Поняття ринкової інфраструктури та її елементи

Тема 9. Формування доходів у ринковій економіці

Тема 10. Підприємство в системі ринкових відносин. Підприємництво

5. Методи контролю

Контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється у вигляді поточного та семестрового контролю.

Поточний контроль включає:

- контроль опрацювання та оцінювання засвоєного теоретичного матеріалу;
- контроль виконання та оцінювання практичних занять;

Форма семестрового контролю: **залік**.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та
-------	---------------------	---------------------	----------------------------

			<p>програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною</p>
	<p>- знати основні системи економічних знань, базові передумови їх розвитку та вплив на економічні процеси.</p>	<p>- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з певних окремих питань лекційного курсу.</p>	<p>Опрацювання та засвоєного теоретичного матеріалу</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестові завдання; - ситуаційні задачі; - комп'ютерні презентації; - ілюстративні матеріали.
	<p>- уміти обґрунтовувати рекомендації щодо застосування досягнень світової, європейської та української економічної науки при розробці економічної політики держави;</p>	<p>- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з певних окремих питань лекційного курсу.</p>	<p>Виконання тестів, завдань студентами за темою з використанням матеріалу раніше вивчених тем.</p>
	<p>- знати сучасний теоретико-методологічний інструментарій дослідження проблем функціонування та розвитку відкритої національної економіки;</p>	<p>- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з певних окремих питань лекційного курсу.</p>	<p>Опрацювання та засвоєного теоретичного матеріалу</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестові завдання; - ситуаційні задачі; - комп'ютерні презентації; - ілюстративні матеріали.
	<p>- уміти використовувати набуті знання для модифікації та адаптації наявного методологічного доробку до</p>	<p>- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з</p>	<p>Виконання тестів, завдань студентами за темою з</p>

дослідження конкретної економічної проблематики в сфері водного транспорту.	певних окремих питань лекційного курсу.	використанням матеріалу раніше вивчених тем.
---	---	--

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною та критерії оцінювання

За навчальною дисципліною оцінювання здійснюється за наступною системою оцінювання:

Оцінка за шкалою ВНЗ	Оцінка за національною шкалою	Критерії
А	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє відмінні знання та виконує завдання з незначною кількістю помилок; - без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; - глибоко та всебічно розкриває зміст питань, які обговорюються, аргументовано та логічно викладає матеріал, володіє культурою мови; - показує вміння формулювати висновки та узагальнення за питаннями теми, здатність аналізувати навчальний матеріал; - виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних проектів і завдань; - виконує і акуратно оформлює завдання для самостійної роботи; - самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.
В		<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання вище середнього рівня та виконує завдання з кількома помилками; - знаходить джерела інформації та

	Добре	<p>самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але допускає окремі неточності; - формулює висновки та узагальнення з окремих питань, логічно викладає свої знання; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
С		<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання середнього рівня та виконує завдання з кількома помилками або окремими неточностями; - вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але не досить повно й аргументовано викладає матеріал; - формулює висновки з окремих питань; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи з певною кількістю помилок; - вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, здатний застосовувати його на практиці.
D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє задовільні знання та виконує завдання з певною кількістю суттєвих недоліків; - не виявляє належної активності при обговоренні питань; - відповідає на окремі питання; - формулює висновки з окремих питань; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи, але не виявляє належної

		<p>старанності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень.
Е		<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання на рівні мінімальних вимог та виконує завдання зі значною кількістю суттєвих недоліків; - відповідає на окремі питання, які обговорюються; - виконує завдання для самостійної роботи зі значною кількістю суттєвих недоліків; - не виявляє належної активності при обговоренні питань; - неохайно виконує індивідуальні завдання; - володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
FX	Незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> - не володіє навчальним матеріалом на рівні мінімальних вимог; - не здатний виконати завдання у повному обсязі; - поверхнево розкриває зміст питань, які розглядаються, будуючи відповіді на звичайному повторенні навчального матеріалу без його осмислення; - допускає суттєві помилки під час усних та письмових відповідей; - неохайно виконує індивідуальні завдання; - не виявляє активності на заняттях при обговоренні питань; - не виявляє старанності при виконанні завдань для самостійної роботи.

Рекомендована література

Основна

1. Аналітична економія : Макроекономіка і мікроекономіка : [підручник] : у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк. – К. : Знання, 2009. – 723 с.; 526 с.
2. Воробьев Е. М. Экономическая теория – политическая экономия в схемах и графиках : [учеб. пособие]. – Х. : ХГИ «НУА», 1999. – 240 с.
3. Вступ до економічної теорії. Курс лекцій. Частина 1. / З. Ватаманюк, С. Панчишин. – Львів : Новий світ–2000, 2005. – 352 с.
4. Гронтковська Г. Е. Економічна теорія : навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік, О. І. Ряба – Рівне: НУВГП, 2010. – 369 с.
5. Економічна теорія : [підручник] / За ред. В.М. Тарасевича. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
6. Економічна теорія : Політекономія : [підручник] / За ред. В. Д. Базилевича. – 5-те вид. – К. : Знання – Прес, 2006. – 719 с.
7. Економічна теорія : Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка : [навчальний посібник] / Білецька Л. В., Білецький Л. В., Савич В. І. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 652 с.
8. Макконелл К. Р. Экономикс : принципы, проблемы и политика : Пер. с 14-го англ. изд. / К. Р. Макконелл, С. Л. Брю. – М. : ИНФРА-М., 2005. – 972 с.
9. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 684с.
10. Мочерный С.В., Симоненко В.В., Секретарюк В.В., Устенко А.Н. Основы экономической теории. Учебник. Под общей ред. С.В.Мочерного. - К.: Знання, 2000.
11. Мэнкью Н. Г. Принципы экономикс / Н. Г. Мэнкью. – СПб. : Питер Ком, 1999. – 784 с.
12. Основи економічної теорії в структурно-логічних схемах : навч. посіб. / За ред. Л. С. Шевченко. – Харків : Право, 2010. – 144 с.
13. Стирський М.В. Вступ до економічної теорії: Практикум. / М.В.Стирський. – Видання друге, випр. і доп. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 78с.

Допоміжна

1. Економічна теорія : навчальний посібник / О.В. Стефанишин [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. - 335 с.

2. Економічна теорія : навчально-методичний комплекс для студентів неекономічних спеціальностей / С.В. П'ясецька-Устич, В.М. Герзанич ; Міністерство освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет", Інститут економіки та міжнародних відносин, Кафедра економічної теорії. - Ужгород : Ліра, 2014. - 122 с.

3. Економічна теорія : навчальний посібник / Г.І. Скорик, В.В. Барінов, М.Б. Швецова ; Міністерство освіти і науки, Національний університет "Львівська політехніка". - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. - 185 с.

4. Економічна теорія : навчальний посібник / О.М. Стрішенець, В.І. Ліщук, Л.В. Єлісеєва ; Міністерство освіти і науки України, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. - Луцьк : Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2014. - 236, [3] с.

5. Економічна теорія : навчальний посібник / Н.І. Холявко, О.І. Гонта ; Міністерство освіти і науки України, Навчально-науковий інститут економіки Чернігівського національного технологічного університету. - Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2014. - 218 с.

6. Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 226 с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Інститут економіки і прогнозування НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <http://www.ief.org.ua>
2. Бібліотека імені В.Вернадського. [Електронний ресурс]. - Режим доступу з: <http://www.nbuuv.gov.ua>
3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу з: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <http://www.icps.kiev.ua>

